

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Seimo
Sveikatos reikalų komitetui

2021-06- Nr. (1.1.20) 10-
į 2021-05-14 Nr. S-2021-2522

DĖL ATSAKymo

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Ministerija) ir Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) specialistai pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komiteto 2021 m. gegužės 14 d. raštą Nr. S-2021-2522 „Dėl Seimo Sveikatos reikalų komiteto protokolinio sprendimo“.

Lietuvoje yra įgyvendinamos penkios ankstyvosios diagnostikos programos (toliau – programa), finansuojamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšomis: gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš PSDF biudžeto lėšų, finansavimo programa (toliau – gimdos kaklelio vėžio programa) (nuo 2004 m.); atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa (toliau – krūties vėžio programa) (nuo 2005 m.); storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa (toliau – storosios žarnos vėžio programa) (nuo 2009 m.); priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa (toliau – priešinės liaukos vėžio programa) (nuo 2006 m.); asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa (toliau – širdies ir kraujagyslių ligų programa) (nuo 2006 m.). Trys iš šių programų (gimdos kaklelio vėžio, krūties vėžio ir storosios žarnos vėžio) yra vykdomos pagal Europos Sąjungos (toliau – ES) Tarybos 2003 m. gruodžio 2 d. rekomendaciją 2003/878/EC „Dėl vėžio patikros programų įgyvendinimo“.

Atsakydami dėl asmenų dalyvavimo ligų prevencijos ir programose sumažėjimo karantino dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) metu informuojame, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ paskelbus karantiną, planinės ambulatorinės ir stacionarinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos turėjo būti teikiamos pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigų patvirtintą planinių stacionarinių ir (ar) planinių ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų planą, kuris parengtas pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus, laikantis infekcijų kontrolės reikalavimų ir atitinka paciento interesus. Nors dėl Covid-19 pandemijos programų vykdymas 2020 m., palyginus su 2019 m., mažėjo, bet šiais metais pacientų dalyvavimas programose auga. Privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos SVEIDRA duomenimis, lyginant 2021 m. sausio-balandžio mėn. su atitinkamu 2019 m. laikotarpiu, bendras suteiktų paslaugų skaičius šalies mastu siekė: gimdos kaklelio vėžio programoje 57,66 – 110,78 proc., krūties vėžio programoje 45,53 – 86,97 proc., storosios žarnos vėžio programoje 52,13 – 120,44 proc., priešinės liaukos vėžio programoje 39,69 – 91,97 proc., širdies ir kraujagyslių ligų programoje 66,16 – 107,41 proc. Asmens sveikatos priežiūros paslaugų stebėsenos rodikliai skelbiami VLK interneto svetainėje adresu:

([https://app.powerbi.com/view?
r=eyJrIjoiZTgzMTE0NGUtOTVmZC00MzFmLWE1YTEtYTcxOTIhMjNiNzI0IiwidCI6IjA3ZTZIZTMlLTy4MTQtNDc5MC04NjY5LTgwNzY3Njk0YzI4ZCIsImMiOiIj19](https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiZTgzMTE0NGUtOTVmZC00MzFmLWE1YTEtYTcxOTIhMjNiNzI0IiwidCI6IjA3ZTZIZTMlLTy4MTQtNDc5MC04NjY5LTgwNzY3Njk0YzI4ZCIsImMiOiIj19)).

Programų paslaugų teikimas organizuojamas per pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigas (toliau – PASPI). PASPI yra skatinamos teikti programų paslaugas, skiriant joms papildomą mokėjimą už gerus darbo rezultatus, t. y. už programų (konkrečiai gimdos kaklelio vėžio, krūties vėžio ir storosios žarnos vėžio) vykdymo intensyvumą.

Atsakydami dėl programų lėšų planavimo proceso peržiūrėjimo ir esant poreikiui jo persikirstymo dalį lėšų skiriant visuomenės švietimui ir motyvavimui informuojame, kad programų vykdymui iš PSDF biudžeto 2020 m. buvo skirta 23,7 mln. Eur (t. y. 21 proc. daugiau nei 2019 m.), 2021 m. – 24,5 mln. Eur. Dėl Covid-19 pandemijos 2020 m. faktinės išlaidos (suma pagal priimtas sąskaitas) buvo 15,7 mln. Eur, t. y. panaudota tik 64,3 proc. skirtų lėšų, tuo tarpu, kai prieš pandemiją laikotarpį, lėšų panaudojimas siekė nuo 95 iki 98 proc.

Taip pat informuojame, kad šiuo metu vykdomas ES lėšomis finansuojamas projektas, kurio metu bus atnaujinti atrankinės patikros dėl gimdos kaklelio vėžio, krūties vėžio ir storosios žarnos vėžio programų vykdymo, kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės reikalavimai, pagrįsti Europos mokslininkų parengtomis gairėmis („*European guidelines for quality assurance in cervical cancer screening*“, „*European guidelines for quality assurance in breast cancer screening and diagnosis*“, „*European guidelines for quality assurance in colorectal cancer screening and diagnosis*“), atsižvelgiant į Lietuvos sveikatos sistemą ir pereinant prie koordinuoto ir organizuoto programų vykdymo.

Atsakydami dėl motyvacinių priemonių, skatinančių gyventojų tikslinių gupių dalyvavimą programose informuojame, kad siekiant paskatinti asmenis dalyvauti programose, vykdoma nuolatinė sklaida rengiant informacinius pranešimus, standus, lankstinukus ir kt. Taip pat informacija viešinama VLK interneto svetainėje bei žiniasklaidos priemonėse. Viena iš aukščiau minėto vykdomo ES lėšomis finansuojamo projekto veiklų yra informacijos sklaida, kurią įgyvendinti bus pasitelktos nevyriausybinės organizacijos.

Atsakydami dėl galimybės sumažinti kai kurių ligų programų dalyvių amžiaus grupės žemutinę ribą informuojame, kad programose dalyvaujančių asmenų tikslinės amžiaus grupės ribos bei tyrimų periodiškumas nustatyti ir periodiškai atnaujinami vadovaujantis mokslininkų rekomendacijomis dėl atrankinės patikros. Mokslininkų rekomendacijas stebi ir pasiūlymus dėl programų keitimo tikslingumo Ministerijai teikia programų koordinavimo grupės.

Atsakydami dėl plaučių vėžio ankstyvos diagnostikos ir atrankinės hepatito C patikros programų įtraukimo į PSDF biudžeto lėšomis finansuojamų programų sąrašą informuojame, kad Sveikatos programų, finansuojamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, rengimo, finansavimo, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. V-985 „Dėl Sveikatos programų, finansuojamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, rengimo, finansavimo, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustato kriterijus bei reikalavimus, programų rengimo, vertinimo, tvirtinimo ir finansavimo. Pareiškėjas gali teikti paraišką dėl paslaugų finansavimo iš PSDF biudžeto lėšų, jeigu yra tenkinami visi kriterijai, t. y.:

1. turi nustatytą objektyviai išmatuojamą tikslą, kuriuo siekiama pagerinti šalies epidemiologinius rodiklius;
2. vykdytojai – Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos vykdomieji subjektai;
3. vykdoma nacionaliniu lygiu (nuo programos vykdymo pradžios arba su pereinamuoju laikotarpiu, kuris turi būti ne ilgesnis kaip 3 m.);
4. medicininis veiksmingumas ir ekonominis efektyvumas yra moksliskai pagrįstas. Pagrindimas nustatomas remiantis ne senesniais kaip 5 m. moksliniais, klinikiniais įrodymais ir (ar) medicininių technologijų vertinimu bei sąnaudų ir naudos analize, publikuotais pripažintose tarptautinėse e. duomenų bazėse (MII, MEDLINE ir kt.);

5. nacionaliniu lygmeniu vykdoma bent trijose ES valstybėse narėse ar Europos ekonominės erdvės šalyse;

6. įgyvendinama teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, įrašytas į sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtintą asmens sveikatos priežiūros paslaugų, apmokamų PSDF biudžeto lėšomis, sąrašą;

7. turi nustatyti tikslią programoje dalyvaujančių asmenų populiaciją;

8. turi nustatyti programos vykdymo periodiškumą (atsižvelgiant į poreikį);

9. turi nustatyti programos tęstinumą, kuris gali būti neribojamas, bet ne trumpesnis kaip 3 metai.

Taip pat informuojame, kad Ministerija, siekdama gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę bei efektyviai valdyti lėtinėmis ligomis sergančiųjų priežiūrą, įgyvendina projektą „Sveikatos priežiūros kokybės gerinimas, parengiant pagrindines mirties priežastis Lietuvoje lemiančių ligų ir sveikatos sutrikimų integruotos sveikatos priežiūros standartus“ (toliau – projektas), finansuojamą ES struktūrinių fondų lėšomis. Šio projekto tikslas - pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, sukuriant pagrindines mirties priežastis Lietuvoje lemiančių ligų ir sveikatos sutrikimų integruotos sveikatos priežiūros metodinius dokumentus, apimančius sveikatos priežiūrą nuo paciento patekimo pas šeimos gydytoją iki slaugos ir reabilitacijos.

Vienas iš metodinių dokumentų skirtas plaučių vėžiui. Rengiamu dokumentu siekiama ankstyvos plaučių vėžio diagnostikos, kad sumažinti mirtingumą nuo plaučių vėžio, sutrumpinti laiką nuo plaučių vėžio įtarimo iki diagnozės patvirtinimo – įdiegiant „žaliuosius koridorius“, sutrumpinti laiką nuo diagnozės patvirtinimo iki gydymo paskyrimo, Lietuvos mastu suvienodinti plaučių vėžio diagnostikos, gydymo, slaugos, reabilitacijos principus ir pagalbą. Plaučių vėžiui rengiamas „paciento kelias“, kuriame be diagnostikos ir gydymo reikalavimų, bus nustatyta ir tam tikra pacientų, turinčių didelę riziką, atranka ir detalesnis ištyrimas.

Pažymime, kad įgyvendinant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, projekto „Asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės gerinimas“ iniciatyvas sieksime, kad kokybiškos paslaugos būtų teikiamos visiems Lietuvos gyventojams, nepaisant jų gyvenamosios vietos, socialinės ar ekonominės padėties, o paslaugos būtų prieinamos geografinė, komunikacinė, organizacinė ir ekonomine prasme. Siekiant pokyčių, didžiąją sveikatos problemų dalį sieksime organizuoti kuo arčiau gyvenamosios vietos tobulindami programų vykdymo organizavimą.

Viceministrė

Danguolė Jankauskienė

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Vilniaus g. 33 LT-01506 Vilnius Tel. (8 5) 268 5110 Faks. (8 5) 266 1402 (2021-06-18 10:49:25)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl atsakymo
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-06-17 Nr. 10-3698
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2021-06-17 Nr. G-2021-7111
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Danguolė Jankauskienė, Viceministras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-06-17 12:21:10 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-06-17 12:21:24 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM, OID.2.5.4.97=188778315, LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-01-05 09:03:59–2024-01-05 09:03:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Regina Pažereckienė, Vyriausiasis specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-06-17 14:14:26 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-06-17 14:14:36 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM, OID.2.5.4.97=188778315, LT
Sertifikato galiojimo laikas	2020-06-25 09:16:48–2023-06-25 09:16:48
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Seimo kanceliarija, Dokumentų valdymo sistema
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-06-17 15:41:45 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246, RCSC, LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-03-06 10:26:45–2022-03-05 10:26:45
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20210601.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2021-06-18 10:49:25)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2021-06-18 10:49:25 atspausdino Daiva Žukauskė
Paieškos nuoroda	-

Papildomi metaduomenys	-
------------------------	---